

საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროს

სკოპინგის დასკვნა # 33

26.03.2019

საერთო მონაცემები:

საქმიანობის დასახელება: ასფალტისა და სასარგებლო წიაღისეულის გადამამუშავებელი საწარმოს ექსპლუატაცია

საქმიანობის განმახორციელებელის დასახელება და მისამართი: შპს „დი აი კაპიტალი“ ქ.თბილისი, კახეთის გზატკეცილი N 36, კორპ.5, ბინა 33

საქმიანობის განხორციელების ადგილი: ქ. თბილისი, გლდანის რაიონი, შუშის ქ. N10

განაცხადის შემოსვლის თარიღი: 12.02.2019

მონაცემები სკოპინგის ანგარიშის შემდგენელის შესახებ: შპს „მაგმა“

ძირითადი საპროექტო მონაცემები

სკოპინგის დასკვნის მიღების მიზნით სამინისტროში შპს „დი აი კაპიტალის“ მიერ წარმოდგენილია ასფალტისა და სასარგებლო წიაღისეულის გადამამუშავებელი საწარმოს ექსპლუატაციის პროექტის სკოპინგის ანგარიში. წარმოდგენილი დოკუმენტაციის თანახმად ასფალტისა და სასარგებლო წიაღისეულის გადამამუშავებელი საწარმოს ექსპლუატაცია დაგეგმილია არასასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების 2 ჰა ფართობის მიწის ნაკვეთზე ს/კ 01.11.04.019.004. აღნიშნული ტერიტორიის კოორდინატებია: X-482683; Y-4628213. საწარმოდან უახლოესი დასახლებული პუნქტი დაშორებულია 170 მ-ით. საწარმოს განთავსების ტერიტორია შემოღობილია აღმოსავლეთიდან დასავლეთით, ტერიტორიის საზღვრიდან მდ. მტკვარი დაშორებულია 15 მეტრით. ტერიტორიას ჩრდილო-აღმოსავლეთიდან ესაზღვრება საწარმო მოედანი, ხოლო სამხრეთიდან მდ. გლდანისხევი. საწარმოს განლაგების ტერიტორიაზე და მის ირგვლივ ხე-მცენარეები გვხვდება მხოლოდ მდ. მტკვარის და მდ. გლდანისხევის კალაპოტის გასწვრივ. საწარმოს ტერიტორია და მიმდებარე ვაკისი წარმოდგენილია მხოლოდ ბალახეული საფარით. წარმოდგენილი დოკუმენტაციით საწარმო განთავსებულია ანთროპოგენულად სახეცვლილ ტერიტორიაზე, ვინაიდან ტერიტორიაზე ადრეც ფუნქციონირებდა ასფალტის მწარმოებელი ქარხანა.

წარმოდგენილი დოკუმენტაციით დგინდება, რომ აღნიშნულ ტერიტორიაზე განთავსებული იყო ასფალტის საწარმო, რომელიც ფუნქციონირებდა საქართველოს გარემოს დაცვისა და ბუნებრივი რესურსების სამინისტროს მიერ სს საგზაო კომპანია „თბილისის“ ასფალტის წარმოებაზე გაცემული ეკოლოგიური ექსპერტიზის დასკვნის N29 (21.06.2010) საფუძველზე(გარემოზე ზემოქმედების ნებართვა N 000035 06.07.2010). აღსანიშნავია ის გარემოება, რომ 2018 წლის 4 აპრილს, საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის მინისტრის N 2-214 ბრძანებით, სს საგზაო კომპანია „თბილისის“ განცხადების საფუძველზე ძალადაკარგულად გამოცხადდა ზემოაღნიშნული ნებართვა.

წარმოდგენილი დოკუმენტაციით, საწარმოს ტერიტორიაზე განთავსებულია ტექნოლოგიური და ინფრასტრუქტურული ობიექტები: "ტელტომატის" მარკის ასფალტის დანადგარი; ასფალტის დანადგარის ბუნკერი; ინერტული მასალების ბუნკერი; ლენტური ტრანსპორტიორი; ბიტუმსაცავი ორმო; ბიტუმსაცავი რეზერვუარი; ბიტუმის სახარში რეზერვუარი; მინერალური ფხვნილის სილოსი; საქვაბე; ორი სამსხვრევის დანადგარი; ინერტული მასალების საწყობი; დამხმარე სათავსოები. საწარმოს ტერიტორიაზე განთავსებულია "ტელტომატის" მარკის ასფალტის დანადგარი, რომლის სიმძლავრე შეადგენს 80ტ/სთ, რომელიც ბუნებრივ აირზე მუშაობს (სხვადასხვა ასფალტის ნარევის მოსამზადებლად) და ორი სხვადასხვა წარმადობის სამსხვრევი დანადგარი, რომლის სიმძლავრე შეადგენს 15მ³/სთ და 7 მ³/სთ.

საწარმო გეგმავს 400 000 ტონა ასფალტის წარმოებას, რისთვისაც გამოიყენებს 130 000 ტონა ქვიშას, 184 000 ტონა ღორღს, 42 000 ტონა ძველ ასფალტს, 20 720 ტონა ბიტუმს, 11 182 ტონა მინერალურ ფხვნილს და 5 990 400 მ³ ბუნებრივ აირს. საწარმოში დაგეგმილია 16 საათიანი მუშაობის რეჟიმი, წელიწადში 300 სამუშაო დღე.

საწარმოში დაგეგმილი საქმიანობის მოკლე აღწერა: საწარმოში ავტომანქანების საშუალებით შემოზიდული ნედლეული (ქვიშა-ხრეში) და ძველი ასფალტი განთავსდება სასაწყობე მოედანზე და საჭიროებისამებრ იყრება სამსხვრევი დანადგარის მიმღებ ბუნკერში. პირველი სამსხვრევი დანადგარით (სიმძლავრე შეადგენს 15მ³/სთ-27ტ/სთ) ხორციელდება ნედლეულის ორჯერადი მსხვრევა სველი მეთოდით, ხოლო მეორეზე (სიმძლავრე შეადგენს 7 მ³/სთ- 12,6ტ/სთ) ნედლეულის ორჯერადი მსხვრევა სველი მეთოდით. 15მ³/სთ (27ტ/სთ) წარმადობის სამსხრევ დანადგარზე ნედლეული მსხვრევის პროცესში, მტვერჩახშობის მიზნით წარმოებს ნედლეულის დატენიანება წყლით. სამსხვრევ დანადგარებზე სათანადო ფრაქციებად დამსხვრეული ინერტული მასალები (ქვიშა, ღორღი) ავტოთვითმცლელების საშუალებით მიეწოდება ასფალტის დანადგარის მიმღებ ბუნკერს, საიდანაც ლენტური ტრანსპორტიორის საშუალებით გადადის ინერტული მასალის საშრობ დოლში. ამ პროცესს თან სდევს მტვრის წარმოქმნა. მტვერდამჭერებით გამოცალკევებული მინერალური მტვერი გადაიტანება სპეციალურ საცავში, საიდანაც ისევ მიეწოდება შემრევ მოწყობილობას. გაცხელებული და გამომშრალი მასალა მიეწოდება ცხავეებს, სადაც ხდება ფრაქციებად დაყოფა. აწონილი მასალა იყრება ამრევ ბუნკერში, სადაც მიეწოდება მინერალური ფხვნილი და წინასწარ გაუწყლოებული და მუშა ტემპერატურამდე გაცხელებული ბიტუმი და ხდება მათი არევა.

საწარმოში ბიტუმის მიღება დაგეგმილია ავტოციტერნებით და განთავსდება 400 ტონა ტევადობის ბეტონის დახურულ ბიტუმსაცავ ორმოში. საწარმოს ასევე გააჩნია მიწისზედა სამი 10 ტ. ტევადობის ბიტუმსაცავი რეზერვუარი. ბიტუმსაცავ ორმოში ბიტუმის გაცხელება მისი თხევად მდგომარეობაში უზრუნველსაყოფად ხორციელდება E-1/9 ტიპის საქვაბეში გამომუშავებული ორთქლის ხარჯზე, ხოლო ბიტუმსაცავი რეზერვუარების გაცხელება ხორციელდება გამაცხელებელ ღუმელში ბუნებრივი აირის წვის შედეგად მიღებული სითბოს ხარჯზე. ბიტუმსაცავიდან ბიტუმი გადაიტანება "ტელტომატის" ასფალტის დანადგარის ბიტუმსახარშ რეზერვუარებში (3 ცალი, თითოეული 20 ტ მოცულობის), სადაც ხდება მისი გაუწყლოება და მუშა ტემპერატურამდე გაცხელება. საწარმოში მინერალური ფხვნილი შემოდის ავტომანქანების საშუალებით, რომელიც თავსდება 25 ტ და 30 ტ ტევადობის ორ სილოსში.

საწარმო ტექნოლოგიური და საყოფაცხოვრებო მიზნებისათვის წყალს იღებს თბილისის წყალმომარაგებიდან. ტექნოლოგიურ პროცესში გამოყენებულია წყალმომარაგების

ბრუნვითი სისტემა. გამოყენებული წყალი თვითდინებით ჩაედინება ორსაფეხურიან სალექარში, საიდანაც ტუმბოს მეშვეობით უკანვე მიეწოდება მუშა მდგომარეობაში მყოფ დანადგარებს.

აღნიშნულ პროექტთან დაკავშირებით მიმდინარე წლის 1 მარტს ქალაქ თბილისის გლდანის რაიონის გამგეობის შენობაში სამინისტროს ორგანიზებით გაიმართა სკოპინგის ანგარიშის საჯარო განხილვა. განხილვას ესწრებოდნენ საქმიანობის განმახორციელებელი კომპანიის შპს „დი აი კაპიტალის“ და შპს „მაგმას“ წარმომადგენელი.

სკოპინგის პროცედურის შედეგად განსაზღვრული და დადგენილი იქნა დაგეგმილი საქმიანობის გზშ-ს ანგარიშის მომზადებისათვის საჭირო კვლევების, მოსაპოვებელი და შესასწავლი ინფორმაციის ჩამონათვალი და გზშ-ს პროცესში დეტალურად შესასწავლი ზემოქმედებები.

გზშ-ს ანგარიშის მომზადებისათვის საჭირო კვლევების, მოსაპოვებელი და შესასწავლი ინფორმაციის ჩამონათვალი

1. **გზშ-ს ანგარიში უნდა მოიცავდეს** „გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსის“ მე-10 მუხლის მესამე ნაწილით დადგენილ ინფორმაციას;
2. **გზშ-ს ანგარიშს უნდა დაერთოს** „გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსის“ მე-10 მუხლის მეოთხე ნაწილით განსაზღვრული დოკუმენტაცია;
3. **გზშ-ს ანგარიშში წარმოდგენილი** უნდა იყოს სკოპინგის ანგარიშში მითითებული (განსაზღვრული, ჩასატარებელი) კვლევების შედეგები, მოპოვებული და შესწავლილი ინფორმაცია, გზშ-ს პროცესში დეტალურად შესწავლილი ზემოქმედებები და შესაბამისი შემცირების/შერბილების ღონისძიებები;
4. **გზშ-ს ანგარიშში წარმოდგენილი უნდა იყოს:**
 - საქმიანობის აღწერა;
 - ტექნოლოგიური პროცესის დეტალური სქემა;
 - ასფალტის წარმოების დეტალური ტექნოლოგიური პროცესის აღწერა;
 - საწარმოს აგრეგატები და მათი პარამეტრები;
 - საწარმოს ძირითადი ფიზიკური მახასიათებლები (სიმძლავრე, მასშტაბი);
 - ინფრასტრუქტურული ობიექტების და ტექნოლოგიური მოწყობილობების აღწერა;
 - ბიტუმის საცავების განთავსების ტერიტორიის აღწერა;
 - ტექნოლოგიური ალტერნატივები შესაბამისი დასაბუთებით;
 - საწარმოს განთავსების ტერიტორიის GIS კოორდინატები;
 - ტერიტორიიდან დაზუსტებული მანძილი უახლოესი საცხოვრებელ სახლებამდე, დასახლებამდე (სოფელი, ქალაქი), მდინარემდე და სხვა უახლოეს ობიექტამდე.
 - დასაქმებული ადამიანების რაოდენობა და სამუშაო გრაფიკი;
 - წყალმომარაგების შესახებ დეტალური ინფორმაცია (რაოდენობა, ტექნიკური გადაწყვეტა);
 - ტექნოლოგიურ პროცესში გამოყენებული „ბრუნვითი წყალმომარაგების სისტემის“ დეტალური აღწერა;
 - საწარმოში წარმოქმნილი საწარმოო ჩამდინარე წყლების მართვის საკითხი (გაწმენდა, ჩაშვება);
 - საწარმოში წარმოქმნილი სამეურნეო-ფეკალური წყლების მართვის საკითხი;
 - საწარმოს ტერიტორიაზე წარმოქმნილი სანიაღვრე წყლების მართვის საკითხი;

- წყალგამწმენდი სალექარის ტექნიკური პარამეტრები, გაწმენდის ეფექტურობა;
- ბიტუმსაცავის ტერიტორიაზე წარმოქმნილი ნავთობპროდუქტებით დაბინძურებული წყლების მართვის საკითხი;
- ინერტული მასალებით, ბიტუმით და მინერალური ფხვნილით მომარაგება;
- მტვერდამჭერი სისტემის დახასიათება;
- აირგამწმენდი სისტემის პარამეტრები, ეფექტურობა;
- წარმოებული პროდუქცია, გამოყენებული მასალები და რაოდენობა;
- საწარმოს ექსპლუატაციის რეჟიმი;
- ნარჩენების მართვის გეგმა;
- საწარმოს მოწყობის ეტაპზე და ფუნქციონირების დროს შესაძლო ავარიული სიტუაციების აღწერა და მათი მართვის საკითხი;

5. გარემოზე მოსალოდნელი ზემოქმედების შეფასება გარემოს თითოეული კომპონენტისათვის და პროექტის განხორციელების შედეგად მოსალოდნელი ზემოქმედებების შეჯამება მათ შორის:

- ზემოქმედება ატმოსფერულ ჰაერზე მოწყობისა და ექსპლუატაციის ეტაპზე, ემისიები ნარჩენების გამოყენებისას, გაფრქვევის წყაროები, გაფრქვეული მავნე ნივთიერებები, გაბნევის ანგარიში და სხვა;
- ზემოქმედება ნიადაგზე და შესაძლო დაბინძურება, შესაბამისი შემარბილებელი ღონისძიებები;
- ხმაურის გავრცელება და მოსალოდნელი ზემოქმედება მოწყობა/ექსპლუატაციის ეტაპზე და შესაბამისი შემარბილებელი ღონისძიებები;
- ხმაურის გავრცელების დონეების გაანგარიშება და მოდელირება;
- ზემოქმედება ზედაპირულ და მიწისქვეშა წყლებზე ექსპლუატაციის ეტაპზე, ზედაპირული წყლების დაბინძურების რისკები და შესაბამისი შემარბილებელი ღონისძიებები;
- ბიოლოგიურ გარემოზე ზემოქმედების შეფასება საწარმოს ექსპლუატაციის ეტაპზე;
- ნარჩენების მართვის საკითხები, ნარჩენების მართვის გეგმა, ნარჩენების წარმოქმნით და გავრცელებით მოსალოდნელი ზემოქმედება;
- ზემოქმედება და ზემოქმედების შეფასება სოციალურ-ეკონომიკურ გარემოზე, ჯანმრთელობასა და უსაფრთხოებასთან დაკავშირებული რისკებსა და შესაბამისი შემარბილებელი ღონისძიებების შესახებ;
- ექსპლუატაციის ეტაპზე განსახორციელებელი შემარბილებელი ღონისძიებების გეგმა;
- ექსპლუატაციის ეტაპზე განსახორციელებელი მონიტორინგის გეგმა;
- ავარიულ სიტუაციებზე რეაგირების დეტალური გეგმა;
- სკოპინგის ეტაპზე საზოგადოების ინფორმირებისა და მის მიერ წარმოდგენილი მოსაზრებებისა და შენიშვნების შეფასება;
- გზშ-ს ფარგლებში შემუშავებული ძირითადი დასკვნები და საქმიანობის პროცესში განსახორციელებელი ძირითადი ღონისძიებები;
- საწარმოს განთავსების ტერიტორიის სიტუაციური სქემა (შესაბამისი აღნიშვნებით, ფოტო მასალა);
- საწარმოს გენერალური გეგმა;
- შემარბილებელი ღონისძიებების გეგმა-გრაფიკი;

სკოპინგის ანგარიშში მოცემული ინფორმაცია მოითხოვს გზშ-ს ანგარიშში შესწორება /კორექტირებებს.

- სკოპინგის ანგარიშში (პროექტის გზშ-ს მეთოდოლოგია და მიდგომა, სახელმძღვანელო საჯაროობის შესახებ (დეკემბერი,2002) გვ.11) მოცემულ ინფორმაციასთან დაკავშირებით გაცნობებთ, რომ 2018 წლის პირველი იანვრიდან ამოქმედდა „გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსი“. გარემოსდაცვითი შეფასების დეპარტამენტი უზრუნველყოფს საჯარო განხილვის ჩატარებას, გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსის და 2018 წლის 22 თებერვლის „საჯარო განხილვის წესით დამტკიცების შესახებ“ საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის მინისტრის N2-94 ბრძანების შესაბამისად. რაც შეეხება გზშ-ს დებულებას (გვ.9) აღნიშნული დებულება ძალადაკარგულად გამოცხადდა 2018 წლის პირველი იანვრიდან. ამასთან გზშ-ს ანგარიში უნდა მომზადდეს მოქმედი კანონმდებლობით მოთხოვნების შესაბამისად.
- სკოპინგის ანგარიშში (6.11 საწარმოს მოწყობისა და ექსპლუატაციის პროცესში გარემოს კომპონენტებზე ზემოქმედების ტიპი, მასშტაბი და ხარისხი) აღნიშნულთან დაკავშირებით, საჭიროა გზშ-ს ანგარიშში განხილული და შეფასებული იქნეს გარემოს კომპონენტებზე, კერძოდ: ნიადაგზე, გრუნტის წყლებზე, ზედაპირულ წყლებზე, ასევე ხმაურით გამოწვეული ზემოქმედება და შესაბამისი შემარბილებელი ღონისძიებები.
- გზშ-ს ანგარიშში წარმოდგენილ მონიტორინგის გეგმაში გათვალისწინებული უნდა იყოს ატმოსფერულ ჰაერში მავნე ნივთიერებათა ხარისხის მონიტორინგი საწარმოს ტერიტორიასთან, უახლოესი დასახლების საზღვართან. ემისიის რაოდენობრივი და ხარისხობრივი მაჩვენებლის გაანგარიშება ინსტრუმენტული გაზომვებით, პერიოდის მითითებით.
- ამასთან, სკოპინგის ანგარიშში მოცემული ინფორმაცია არ შეესაბამება 2019 წლის 30 იანვრის (N2-95 ბრძანება) სკრინინგის გადაწყვეტილებაში მოცემულ ინფორმაციას, კერძოდ: სკრინინგის განცხადების თანახმად ტექნიკური წყლის აღება დაგეგმილია მდ. მტკვრიდან, სატუმბი სადგურის მეშვეობით, ტექნიკური წყლის ხარჯი შეადგენს 25.5 მ³ /წელიწადში. ტექნოლოგიურ პროცესში გამოყენებული წყლის ჩაშვება ხდება მიმდებარედ, ზედაპირულ წყლის ობიექტში. აღნიშნული ინფორმაცია საერთოდ არ არის მოცემული სკოპინგის ანგარიშში.

დასკვნითი ნაწილი:

სკოპინგის დასკვნის მიღების მიზნით სამინისტროში შპს „დი აი კაპიტალის“ მიერ წარმოდგენილი ქალაქ თბილისში ასფალტისა და სასარგებლო წიაღისეულის გადამამუშავებელი საწარმოს ექსპლუატაციის პროექტზე **სავალდებულოა გზშ-ს ანგარიში მომზადდეს** წინამდებარე სკოპინგის დასკვნით გათვალისწინებული კვლევების, მოსაპოვებელი და შესასწავლი ინფორმაციის და წარმოსადგენი დოკუმენტაციის მიხედვით.